

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 9g/2020

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din Codul transporturilor rutiere

*(îmbarcarea persoanelor numai de pe teritoriile care să asigure
securitatea persoanelor transportate)*

CHIȘINĂU

25 mai 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Aliona Balaban, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 5 februarie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 25 mai 2020 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 49 lit. s) din Codul transporturilor rutiere, ridicată de către dl avocat Igor Șelchin în dosarul nr. 4r-3027/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău, format din dnii Iurie Melinteanu, Ghenadie Lîsii și Ion Bulhac, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 9 august 2019, un agent constator din cadrul Agenției Naționale de Transport Auto a întocmit în privința S.A. „Baza de Transport Auto-37” un proces-verbal cu privire la comiterea comiterii contravenției prevăzute de articolul 197 alin. (29) din Codul contravențional. Procesul-verbal a fost întocmit de către agentul constator ca urmare a faptului că operatorul de transport rutier, care efectua cursa Hâncești-Pereni, a admis imbarcarea pasagerilor în afara teritoriului autogării, contrar prevederilor articolului 49 lit. s) din Codul transporturilor rutiere, deși în localitatea respectivă există autogară.

4. Prin Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 6 noiembrie 2019 a fost respinsă contestația administratorului S.A. „Baza de Transport Auto-37” și s-a menținut decizia agentului constator al Agenției Naționale de Transport Auto cu privire la constatarea contravenției prevăzută de articolul 197 alin. (29) din Codul contravențional.

5. Nefiind de acord cu hotărârea din 6 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, administratorul întreprinderii „Baza de Transport Auto-37” a formulat un recurs.

6. Pe 20 ianuarie 2020, în cadrul ședinței de judecată, dl avocat Igor Șelchin a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 49 lit. s) din Codul transporturilor rutiere, care prevede obligația operatorilor de

transport rutier/întreprinderile care efectuează operațiuni de transport rutier de a asigura îmbarcarea persoanelor din localitățile unde sunt autogări numai de pe teritoriul autogărilor, cu excepția transportului rutier în trafic local și municipal, respectând prevederile prezentului cod, iar din localitățile unde nu există autogări – numai din stațiile publice, iar în lipsa acestora (cu condiția includerii localității în graficul de circulație) – din locurile care să asigure securitatea persoanelor transportate.

7. Prin încheierea din aceeași dată, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 27

Dreptul la libera circulație

„(1) Dreptul la libera circulație în țară este garantat.

(2) Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.”

Articolul 31

Libertatea conștiinței

„(1) Libertatea conștiinței este garantată. Ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

[...]”.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

9. Prevederile relevante ale Codului transporturilor rutiere, adoptat prin Legea nr. 150 din 17 iulie 2014, sunt următoarele:

Art.49. – Operatorii de transport rutier/întreprinderile care efectuează operațiuni de transport rutier au următoarele obligații:

„[...]”

s) să asigure îmbarcarea persoanelor din localitățile unde sunt autogări numai de pe teritoriul autogărilor, cu excepția transportului rutier în trafic local și municipal, respectând prevederile prezentului cod, iar din localitățile unde nu există autogări – numai din stațiile publice, iar în lipsa acestora (cu condiția includerii localității în graficul de circulație) – din locurile care să asigure securitatea persoanelor transportate;

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției menționează că prevederile contestate ale articolului 49 lit. s) din Codul transporturilor rutiere ar fi contrare Legii Supreme, deoarece îmbarcarea persoanelor din localitățile unde sunt autogări numai de pe teritoriul acestora încalcă dreptul cetățenilor la libera circulație.

11. Astfel, în motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia pretinde că prevederile contestate contravin articolelor 16, 27, 31 alin. (1) și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului transporturilor rutiere, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de dl avocat Igor Șelchin în dosarul nr. 4r-3027/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău. Astfel, excepția este formulată de un subiect abilitat cu acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă articolul 49 lit. s) din Codul transporturilor rutiere, care prevede obligația operatorilor de transport rutier/sau întreprinderilor care efectuează operațiuni de transport rutier de a asigura îmbarcarea persoanelor din localitățile unde sunt autogări numai de pe teritoriul autogărilor, iar în lipsa acestora din locurile care să asigure securitatea persoanelor transportate.

16. Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată de instanța de judecată, deoarece aceasta examinează recursul depus împotriva hotărârii instanței de fond prin care a fost menținută decizia agentului constator privind comiterea contravenției prevăzute de articolul 197 alin. (29) din Codul contravențional, prin care s-a constatat încălcarea dispoziției

articolului 49 lit. s) din Codul transporturilor rutiere, ca urmare a îmbarcării persoanelor în locuri nepermise.

17. Curtea constată că prevederile articolului 49 lit. s) din Codul transporturilor rutiere nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

18. Curtea observă că autorul excepției a invocat pretinsa încălcare a prevederilor articolelor 16 [Egalitatea], 27 [Dreptul la libera circulație], 31 alin.(1) [Libertatea conștiinței] și 54 [Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți] din Constituție, pentru că prevederile contestate impun operatorilor de transport rutier și/sau întreprinderilor obligația de a îmbarca pasageri numai de pe teritoriul autogărilor sau, după caz, numai din locurile care să asigure securitatea persoanelor.

19. Curtea nu poate reține argumentele autorului excepției precum că prevederile contestate, care impun o obligație pentru operatorii de transport rutier de a îmbarca pasagerii numai de pe teritoriul autogărilor, constituie o nerespectare a îndatoririlor statului de a asigura cetățenii cu servicii de transport rutier tur-retur efectuate de operatorii de transport, fiind astfel afectate dispozițiile articolului 16 din Constituție, care se referă la egalitatea persoanelor în fața legii și autorităților publice.

20. Totodată, Curtea reiterează că această dispoziție constituțională devine incidentă numai atunci când se demonstrează o discriminare (tratament diferențiat) directă sau indirectă, precum și în cazul în care discriminarea se referă la unul din drepturile fundamentale garantate de Constituție (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 29 din 22 noiembrie 2018, § 34; HCC nr. 3 din 18 ianuarie 2019, § 19; DCC nr. 26 din 5 martie 2020, § 27).

21. Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 54 din Constituție, Curtea menționează că articolul invocat nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Acesta poate fi aplicabil dacă se constată incidența unui drept fundamental din Constituție (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 3 din 18 ianuarie 2019, § 18; HCC nr. 19 din 24 septembrie 2019, § 16; HCC nr. 29 din 12 decembrie 2019, § 19; DCC nr. 3 din 16 ianuarie 2020, § 22; DCC nr. 28 din 12 martie 2020, § 18).

22. Cu referire la pretinsa critică de neconstituționalitate a prevederilor contestate raportată la articolul 27 din Constituție, Curtea reiterează că dreptul la libera circulație, în sensul articolului 27 din Constituție, presupune dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară (HCC nr.19 din 3 iulie 2018, § 38; HCC nr. 16 din 28 mai 2014, § 44). Având la bază aceleași rațiuni, Curtea Europeană a subliniat că articolul 2 din Protocolul nr. 4 la Convenția Europeană îi garantează oricărei persoane dreptul la libera circulație într-un anumit teritoriu și dreptul de a părăsi acest teritoriu, fapt care implică și dreptul de a călători într-o țară la alegerea sa, în care i s-ar permite intrarea (a se vedea *Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 64; *Baumann v. Franța*, 22 mai 2001, § 61; *De Tommaso v. Italia*, 27 februarie 2017, § 104; HCC nr.19 din 3 iulie 2018, § 41).

23. Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile contestate impun operatorilor și întreprinderilor de transport rutier obligația să asigure îmbarcarea persoanelor doar în locuri prestabilite (teritoriul autogărilor, stații publice) sau în locurile care să asigure

securitatea persoanelor transportate. Curtea concluzionează că aceste măsuri au scopul să asigure siguranța traficului rutier, protecția drepturilor și intereselor persoanelor, ocrotirea sănătății, integrității corporale și a vieții participanților la trafic, așa cum prevede și articolul 1 din Legea nr. 131 din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier. Prin urmare, dispozițiile contestate nu sunt de natură să afecteze dreptul la libera circulație protejat de articolul 27 din Constituție.

24. De asemenea, Curtea nu poate reține ca argument pertinent nici afirmația autorului excepției referitoare la încălcarea articolului 31 din Constituție. Sub acest aspect, autorul excepției susține că dispozițiile contestate ar încălca obligația de toleranță și respect reciproc, prevăzută de articolul 31 din Constituție, respect meritat de către pasagerii aflați pe diferite porțiuni ale rutei.

25. Curtea reține, că dreptul la libertatea conștiinței protejat de articolul 31 din Constituție și dezvoltat în Legea nr.125 din 11 mai 2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie, cuprinde libertatea de a aparține sau nu unei anumite religii, de a avea sau nu anumite convingeri, de a-și schimba religia sau convingerile, de a profesa religia sau convingerile în mod individual sau în comun, în public sau în particular, prin învățatură, practici religioase, cult și îndeplinirea riturilor (articolul 4). Manifestarea „în spirit de toleranță și respect reciproc” trebuie să aibă loc în contextul protecției libertății conștiinței prevăzute de articolul 31 din Constituție și, de fapt, acestea [toleranța și respectul], în sensul dispoziției constituționale, sunt în afara oricărei legături cauzale cu situația îmbarcării persoanelor numai de pe teritoriul autogărilor, stațiilor publice sau în locurile care să asigure securitatea persoanelor transportate.

26. Prin urmare, în baza celor menționate supra, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 49 lit. s) din Codul transporturilor rutiere, ridicată de către dl avocat Igor Șelchin în dosarul nr. 4r-3027/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 25 mai 2020
DCC nr. 48
Dosarul nr. 9g/2020*